

det 19. Aarhundrede, og hvis første Bind gav en saa ypperlig Skildring af folkelig Grundtvigianisme. Det foreliggende Bind behandler den økonomiske Udvikling i Vendsyssel. Det er et meget alsidigt Stof, Forf. her har draget ind under sin Skildring, og med god Grund dvæler han ikke mindst ved de moderne Trafikmidler, hvis Betydning for en saa afsides Landsdel har været særlig iøjnefaldende. For Tallene glemmer Thomas Larsen ikke de enkelte Mennesker og deres Indsats, og særlig smukt er, hvad han beretter om Smaafolks nøjsomme Liv og deres heroiske Kamp for at aftvinge Jorden det daglige Brød.

Hans Jensen.

I sit testamente bestemte den bekendte amerikanske bogelsker og rigmand, W. Fiske (d. 1904), professor ved Cornell Universitet, til hvilket han skænkede hele sin islandske bogsamling, at der årlig skulde udgives et skrift vedrørende Island for en del af renterne af den efterladte formue. *Islandica* er denne skriftrækkes titel. Islænderen H. Hermannsson blev fra begyndelsen af bibliotekar ved samlingen — senere professor ved universitetet —, og han kom naturligt nok til at blive udgiveren af de skrifter, som Fiske havde tænkt på. Det har H. Hermannsson med stor flid og trofasthed besørget. Han har, foruden store kataloger over samlingen, der stadig forøges, udgivet en statelig række på 18 bind. Deraf er 4 bibliografiske værker og fortegnelser over isl. bøger, trykte i 16. og 17. årh. (*Islandica* vol. I, III, V, XIII; IX, XIV), samt en fortegnelse over isl. tidsskrifter til 1874 (XI) og de gamle isl. og norske love (IV). De øvrige bind er dels originale afhandlinger (som II: *The Northmen in America*), dels udgaver af isl. middelalderlige skrifter (som VIII: *Lof lyginnar* af Th. Halldorsson, X: *Annalium farrago*, af biskop Gisli Oddsson), o. s. v., hvilke alle har deres betydelige interesse. Det næstsidste bind, *Islandica* XVII, er en redegørelse for to kartografer, biskop Gudbr. Thorlaksson og Th. Thorlaksson; det drejer sig om kort over Island. Forf. giver en udmærket og vist udtømmende oversigt over de pågældendes kartografiske virksomhed med gengivelse af kortene m. m. Fremstillingen er meget klar og fyldestgørende. Sidste bind, *Islandica* XVIII, handler om »Sir Joseph Banks and Iceland«. J. Banks, der var en engelsk naturforsker og rigmand (1743—1820), foretog en rejse til Island i efteråret 1772. Han kom til Island i slutningen af august og foretog rejser i sydlandet i de følgende måneder. Forf. skildrer denne episode så godt som det lader sig gøre; nogen sammen-

hængende redegørelse fra Banks' hånd haves ikke. Banks var en overmåde redelig mand, der fattede varm interesse for, ja kærlighed til Island og beskæftigede sig senere meget med Island og islandske forhold og viste på flere måder sin kærlighed til landet, f. eks. under de vanskelige krigstider. For alt dette gør forf. udførlig og anskuelig rede. Af særlig interesse er Banks' tanker og udtalelser om Islands statslige stilling. Han mente, at det var meget bedre for landet at være knyttet til England. Det er meget interessant at læse herom. Bogen ledsages af mange gode billeder, ikke blot af Banks selv, men også af islandske gårde og huse, Geysir og Hekla, isl. dragter o. s. v.

Prof. Hermannssons udgivervirksomhed er meget fortjenstfuld; utvivlsomt vil der endnu fra hans hånd kunne ventes mange gode bidrag til isl. litteratur- og kulturhistorie indenfor det tidsrum, han særlig sysler med.

Finnur Jonsson.

H. O. Lange, *Fra det gamle Ægyptens Kultur og Historie* (Skrifter udgivne af Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse) bringer i dansk Oversættelse — saa nær op til Originalernes Ordlyd, som den store Afstand mellem ægyptisk og dansk gør det muligt — et Udvalg af de vigtigste historiske »Dokumenter« (i første Række Indskrifter) fra det gamle Ægypten. Bogens 69 Texter, der er hentede fra alle Perioder af Ægyptens gamle Historie, men hovedsagelig dog fra »det nye Rige« (Tiden c. 1600—1100 f. Chr.), tegner den historiske og kulturelle Udvikling i Nildalen gennem mere end 3000 Aar, fra Pyramidetiden til den makedonske Erobring af Landet; de giver et Indtryk af de gamle Ægypteres Syn paa Staten, af deres ejendommelige Opfattelse af Historien samt en Forstaaelse af det spinkle og meget ujævnt fordelte Materiale, hvorpaa den ægyptiske Historie maa rekonstrueres. Det er ikke muligt her at gaa ind paa de enkelte Texter, deres historiske Værd og de Meddelelser, som de bringer. Hvor broget og uensartet den hele Samling tager sig ud: Stormænds Biografier, deres Beretninger om Rejser til fjerne Lande og deres Virksomhed i Faraos Tjeneste, Kongernes prangende Indskrifter om Sejre over Ægyptens Fjender og om deres Arbejder paa Templerne til Gudernes Ære, Statsakter (som Grænsesteler og en Fredstraktat) staar Side om Side med Hymner til Faraonernes Pris og Ære — saa fortoner den sig efter endt Gennemarbejdelse til et fint afstemt Billede, dog mere af den gamle ægyptiske Kultur end af den ægyptiske Historie.

Paa en smuk Maade følger Overbibliothekar Langes sidste Bog